

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-09-27

Diarienummer N609-3326/24

Handläggare:

Julia Theander, Pernilla Palm

E-post: foramn.efternamn@grundskola.goteborg.se

Revidering av Göteborgs Stads regler för skolplacering

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden antar reviderat dokument *Göteborgs Stads regler för skolplacering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola*, enligt förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2024-09-27. Förändringen gäller från och med 1 november 2024.

Sammanfattning

Grundskoleförvaltningen gör årligen en aktualitetsprövning av regelverket för skolplacering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. I augusti 2024 mottog förvaltningen ett beslut från Skolväsendets överklagandenämnd om att nämndens regelverk brister i förutsägbarhet och rättssäkerhet. Utifrån klargörande på rättsområdet finner förvaltningen behov av att tydliggöra regelverket.

Det reviderade regelverket förtydligar hur skolplatser fördelas för att matcha skolenheternas lediga kapacitet med vårdnadshavares önskemål, rätten till en skolenhet nära hemmet samt grundskolenämndens beslutade urvalskriterier. För att kunna hantera stora volymer och göra en sammantagen bedömning av vad som är bäst för samtliga elever används en algoritmisk metod som bygger på så kallad uppskjuten antagning. För att algoritmen ska fungera ändamålsenligt hanteras olika elevgrupper i en viss ordning. Regelverket förtydligas nu med en mer ingående förklaring kring metoden.

Revideringen i regelverket innebär ingen förändring i sak av hur elever placeras idag, det vill säga hur förvaltningen hanterar vårdnadshavares önskemål, närhetsprincipen samt beslutade urvalskriterier.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen bedömer att förslaget förtydligar för vårdnadshavare enligt de grundläggande krav på förutsägbarhet och rättssäkerhet som råder. Förslaget innebär därmed att vårdnadshavare kan ta del av mer ingående information om hur förvaltningen, med hjälp av en algoritmisk metod, systematiskt fördelar skolplatser utifrån gällande

bestämmelser och beslutade urvalskriterier. Förslaget innebär ingen förändring av hur förvaltningen handlägger skolplaceringar.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) den 14 oktober 2024.

Bilagor

1. Göteborgs Stads regler för skolplacering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola (ändringar markerade i rött).

Ärendet

I augusti 2024 mottog förvaltningen ett beslut från Skolväsendets överklagandenämnd där det framgår att nuvarande regelverk brister i grundläggande krav på förutsägbarhet och rättssäkerhet.

Grundskolenämnden har att besluta om förvaltningens förslag till förtydligande av *Göteborgs Stads regelverk för skolplacering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola*.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Förvaltningen ser ett behov av att revidera gällande regelverk utifrån förtydliganden inom rättsområdet. Förslaget innebär ingen förändring i sak, det vill säga hur förvaltningen hanterar vårdnadshavares önskemål, närhetsprincipen samt beslutade urvalskriterier.

Vid placering av elev vid skolenhet har kommunen två utgångspunkter. Den ena utgångspunkten är att så långt som det är möjligt tillmötesgå vårdnadshavares önskemål. Den andra är att tillse att alla elever vars vårdnadshavare inte framställer önskemål eller som inte får skolplacering enligt något önskemål bereds plats på en skola nära hemmet.

I Göteborgs Stad är nära hemmet definierat som en skola inom 2, 4 eller 6 km beroende på vilken årskurs som avses. När en skola har fler sökande än antalet platser gäller grundskolenämndens beslutade urvalskriterier: syskonförtur, relativ närhet, absolut närhet och sist lottning.

För att kunna hantera stora volymer och göra en sammantagen bedömning av vad som är bäst för samtliga elever används en algoritmisk metod som bygger på så kallad uppskjuten antagning (deferred acceptance algorithm). Denna algoritm används för att matcha skolornas lediga kapacitet med vårdnadshavarnas önskemål, rätten till en skola nära hemmet samt beslutade urvalskriterier. Den algoritmiska metoden har använts av förvaltningen under de senaste fyra åren och för att den ska fungera ändamålsenligt hanteras olika elevgrupper i en viss ordning.

Förtydligande av algoritmisk metod

Förvaltningen föreslår att regelverket kompletteras med en förklaring kring den algoritmiska metod som används för att matcha skolornas lediga kapacitet med vårdnadshavarnas önskemål, skollagens krav på rätt till en skola nära hemmet samt nämndens beslutade urvalskriterier. Förtydligandet behövs för att regelverket ska uppfylla grundläggande krav på förutsägbarhet och rättssäkerhet.

Grundskolenämndens beslutade urvalskriterier är avgörande när det är fler sökande än vad det finns lediga platser på en skola. Dock går nämndens beslutade urvalskriterier aldrig före skollagens krav på elevs rätt till placering vid en skolenhet nära hemmet. För att kunna placera alla elever med utgångspunkt både i vårdnadshavares önskemål, rätten till en skola nära hemmet och urvalskriterier måste eleverna hanteras i olika grupper och i en viss ordning. Den algoritmiska metoden används per skola, vilket betyder att en elev kan tillhöra olika elevgrupper beroende på för vilken skola urvalet gäller.

Önska skola inför nytt läsår samt löpande placeringar

Den elevgrupp som hanteras först är elever med skyddade personuppgifter. Därefter säkras placeringar för elever som endast har en skola nära hemmet, baserat på skollagens krav. I enlighet med regelverket placeras sedan elever med syskonförtur. Av dessa prioriteras elever vars önskade skola är en skola nära hemmet framför elever där syskonet går på en skola som inte är nära hemmet.

När elever med syskonförtur fått placering hanteras elever som önskat en skola som ligger nära hemmet. Denna elevgrupp prioriteras framför elever som har önskat samma skola, men där skolan inte räknas som nära hemmet. Slutligen hanteras en grupp som består av:

- elever som önskat en skola som inte är en skola nära hemmet,
- elever vars vårdnadshavare inte har önskat skola samt
- elever som inte kunnat erbjudas plats på önskad skola och som därmed provas mot en skola nära hemmet.

Om antalet elever i en grupp är fler än antalet lediga platser görs urval enligt beslutade urvalskriterier utifrån relativ närhet, absolut närhet eller lottning.

I mån av plats kan skolplacering utöver ovanstående erbjudas till följande två elevgrupper:

- Elever boende i Göteborgs Stad som önskar tidigare skolstart i förskoleklass.
- Elever som inte är boende i Göteborgs Stad men som önskar en kommunal skolplats här.

Urval görs här utifrån syskonförtur, relativ närhet, absolut närhet eller lottning.

Förtydligande exempel:

Skola A har 50 lediga platser och 70 elever ingår i urvalet till skolan. Eleverna tillhör olika elevgrupper och platserna tilldelas enligt följande:

- 1 elev med skyddade personuppgifter (plats 1 av 50)
- 20 elever har skolan som sin enda skola nära hemmet (plats 2–21 av 50)
- 5 elever med syskonförtur (plats 22–26 av 50)
- 15 elever med önskad skola nära hemmet (plats 27–41 av 50)
- 9 elever ur den sista elevgruppen med högst relativ närhet (plats 42–50 av 50)

De 20 elever som inte erbjuds plats på skola A erbjuds placering på annan skola.

Bytesperioder

För bytesperioder hanteras elever med skyddade personuppgifter först. Därefter hanteras alla andra elever i en och samma grupp. Då görs urval, om det är fler sökande än lediga platser, utifrån syskonförtur, relativ närhet, absolut närhet och lottning. Eftersom eleverna redan innan bytesperioden har fått plats enligt skollagens rätt till skola nära hemmet kan alla hanteras samtidigt.

I bilagan till regelverket redogörs hur algoritmen systematiskt hanterar olika elevgrupper i en viss ordning.

Övriga justeringar

Förvaltningen ser även behov av att förtydliga regelverket vad gäller syskonförtur. Om vårdnadshavare önskar ta syskonförturen i anspråk förutsätter det att vårdnadshavare önskar skolan där syskonet är placerat. Det förtydligas även att syskonförturen aldrig går före elevers rätt till skola nära hemmet.

Förvaltningen har även förtydligat vad som gäller för elever som ska flytta till Göteborgs Stad. Förtydligandet gäller att vårdnadshavare som kan styrka flytt till Göteborg vid önskat startdatum för skolplaceringen kan räknas som boende i Göteborg.

I övrigt har ett antal redaktionella förändringar gjorts.

Förvaltningens bedömning

Grundskoleförvaltning bedömer att förtydligandet av regelverket i grunden gynnar stadens elever och deras vårdnadshavare när det gäller förutsägbarhet och rättssäkerhet vid skolplaceringar.

Förvaltningen anser att den förslagna att revideringen är nödvändigt utifrån rättslig praxis. Tidigare beslutade urvalskriterier följer rådande bestämmelser om att vara objektiva, sakliga och icke diskriminerande. Det har inte gjorts någon förändring i sak, det vill säga hur förvaltningen ska hantera urvalskriterier, närhetsprincipen och vårdnadshavares önskemål utifrån tidigare regelverk. Vidare bedömer förvaltningen att förslaget på förtydligande av regelverk uppfyller grundläggande krav på förutsägbarhet och rättssäkerhet.

Protokollsutdrag skickas till

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp.

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef styrning och ledning